

Asia: VN/6984/2021

Ehdotus kulttuurimatkailun kansallisen kehittämisen tiekartaksi

Lausunnonantajan lausunto

Mikä on näkemyksenne tiekartan tavoitteista ja toimenpiteistä yleisesti?

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus kiittää mahdollisuudesta lausua Opetus- ja kulttuuriministeriön ehdotuksesta kulttuurimatkailun kansallisen kehittämisen tiekartaksi. Tiekartalla tavoitellaan sosiaalisempaa, taloudellisempaa ja ekologisesti kestävämpää yhteiskuntaa. Tavoitteena on luoda yhteinen suunta tulevaisuuden kestäväälle ja kilpailukykyiselle kulttuurimatkailulle. Toimenpiteillä kannustetaan toimijoita yhteistyöhön. Tavoitteet ja toimenpiteet yleisellä tasolla ovat tavoiteltavia ja toimeenpantavia.

Mikä on näkemyksenne tiekartan tavoitteista ja toimenpiteistä oman toimialanne tai toimintanne näkökulmasta?

Tiekartan tavoitteiden ja toimenpiteiden nähdään tukevan ELY-keskusten työtä alueellisina toimijoina työllisyyden, osaamisen ja elinkeinoelämän näkökulmista.

Kommenttinne luvusta 5.1

Kokemuksia kulttuurin ja matkailun sekä lähialojen yhteisistä opintokokonaisuuksista aiotaan kartoittaa ja kokemuksia on tarkoitus hyödyntää koulutustarjonnan kehittämisessä. Alat ylittävien tai monialaisten koulutusten tarjoaminen nähdään työllistymisen kannalta välttämättömäksi. Matkailuun liittyvät työtehtävät ovat suurelta osin matkailukauteen sidoksissa olevia, joten opintojen monipuolistaminen on paikallaan. Tiekartassa luvataan tukea kulttuurimatkailun aluekoordinaatiota, joten on toivottavaa, että tähän löytyy resursseja myös aluetasollekin.

Kommenttinne luvusta 5.2

Tiekartan toimenpiteiksi on kirjattu kulttuurimatkailun kestävyys ja tietoisuus vastuullisuuden merkityksestä. Nämä ovat yhä näkyvämpiä ja jokaista matkailijaa koskettavia teemoja, joiden merkitystä ei voi väheksyä, jotta tulevilla sukupolvillakin on mahdollisuus nauttia kulttuurimatkailun laajasta tarjonnasta.

Visit Finlandin Sustainable Travel Finland -ohjelma tarjoaa kestävän matkailun kehittämisestä kiinnostuneille kehittämispolun ja polun läpikäynneille myönnetään Sustainable Travel Finland – merkki. Ohjelman toivotaan saavan enemmän näkyvyyttä ja tulevan brändinä tutuksi niin matkailutoimijoille kuin matkailijoillekin. Tärkeintä on kuitenkin lisätä yleisesti tietoisuutta vastuullisuuden merkityksestä kulttuurimatkailussa.

On ilahduttavaa, että tiekarttaan on tehty kirjauksia kulttuurisen omimisen huomioimisesta ja tuotu esille toimenpiteitä, joilla alkuperäiskansamme kulttuuria voidaan kunnioittaa ja tuoda tunnetuksi matkailijoille vastuullisella ja kestäväällä tavalla. On myös huomattava, että ympäröivä yhteiskunta monimuotoistuu kovaa vauhtia. Tältä osin kulttuurimatkailun kehitystyö on vielä lähtöpisteessä. Muiden kulttuurien edustajien osallistaminen tiekartan toimeenpanossa edesauttaa muualta muuttaneiden kotoutumisessa ja yhteiskuntaan sitoutumisessa ja luo meille kestäviä, monimuotoisen kulttuurimatkailun mahdollisuuksia.

Kommenttinne luvusta 5.3

Näkyvyyden lisääminen viestintäkanavissa ja kulttuurimatkailuosaamisen vahvistaminen ovat tärkeitä toimenpiteitä toteutettavaksi. Suomen kulttuuritarjonnan erityispiirteiden ja esimerkiksi Euroopan kulttuuripääkaupunki 2026 tapahtumien esiin tuominen nähdään toimenpiteiksi, joilla on pitkäaikaisia ja kansainvälisiä vaikutuksia kulttuurimatkailun edistämisessä.

Kommenttinne luvusta 5.4

Digitaalisuus ja tiedolla johtaminen ovat nykypäivää myös kulttuurimatkailun kentällä. Koulutusten ja valmennusten tarjoaminen nähdään oikeiksi toimenpiteiksi, jotta alan työnhakijoiden digiosaamista saadaan nostettua.

Kommenttinne luvusta 5.5

Kulttuurireittifoorumin säännöllinen koolle kutsuminen pitää toimijat tietoisina menneillään olevasta, luo verkostoitumismahdollisuuksia ja muistuttaa alan vastuullisuusvaateesta. On hienoa, että yhdeksi toimenpiteeksi on otettu Euroopan kulttuuripääkaupunki -hakukierroksella käynnistyneiden kulttuuripääkaupunkihankkeiden esille nostaminen. Näkyvyyden lisääminen kaikin puolin nähdään yhdeksi kansainvälisen yhteistyön edellytykseksi.

Millaisena näette oman organisaationne tai edustamanne tahon roolin tiekartan toimenpiteiden toteuttamisessa?

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus käsittelee kulttuuri ja luovat alat teemaryhmässä EU:n osarahoittamien hankkeiden hakemuksia, joten tiekartan toimenpiteitä edistäviä hankkeita voidaan olla tukemassa ELY-keskuksista käsin.

Miten arvioisitte tiekartan toimenpiteiden vastuuttamista? Ovatko kaikki keskeiset toteuttajat kunkin toimenpiteen osalta tunnistettu? Mahdolliset toimenpidekohtaiset ehdotuksenne toteuttajien lisäämiseksi tai poistamiseksi?

Tiekartan toimenpiteiden vastuuttamisessa on otettu huomioon laaja toimijakenttä ja onnistuttu jakamaan toimenpiteitä eri toimijoiden vastuulle. Yhtenä toimenpiteenä on nostaa esiin Suomen kulttuuritarjonnan erityispiirteitä ja esimerkiksi Euroopan kulttuuripääkaupunki 2026 tapahtumia. Tähän yhdeksi toteuttajaksi rahoittajan roolissa voitaisiin lisätä maakuntien liittojen, kuntien, kulttuurin ja matkailun alueellisten toimijoiden lisäksi ELY-keskukset. Esimerkiksi Pohjois-Pohjanmaalla ELY-keskus on ollut rahoittamassa useita hankkeita, joilla on yhtymäpintoja Oulu2026 ECoC-hankeeseen.

Mahdolliset muut tiekarttaehdotusta koskevat huomionne.

Ehdotus kulttuurimatkailun kansallisen kehittämisen tiekartaksi on hyvin koottu ja tuotoksena on selkeä dokumentti, jossa vastuutahon, opetus- ja kulttuuriministeriön tehtävät on tuotu riittävässä määrin esille. Toimenpiteet ja toteuttaminen -liite 1. kokoaa tiekartan toimenpiteet ja toteuttajat hyvin yhteen. Toimenpiteet vaativat rinnalleen vielä mittariston, jotta tuloksia ja toteumaa voidaan seurata.

Leppälä Erja
Pohjois-Pohjanmaan ELY